

Plan för tillsynsverksamhet

2011-2014

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	3
1.1	Tillsyn LSO	3
1.2	Tillsyn på verksamheter enligt LSO 2 kap. 4 §	3
1.3	Tillsyn LBE	4
1.4	Seveso II-direktivet	5
2	Riktlinjer för tillsyn i Emmaboda-Torsås.....	6
2.1	Återkommande tillsyn	6
2.2	Skriftlig redogörelse	6
2.3	Händelsebaserad tillsyn.....	7
2.4	Tematillsyn.....	7
2.5	Uppföljning	7
2.6	Avgifter	7
3	Personal och kompetens	8
5.	Referenser.....	9

1. Inledning

Enligt 5 kap 1 § Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) och 21 § Lag (2010:1 011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) skall Räddningstjänstförbundet Emmaboda-Torsås utöva tillsyn av efterlevnaden av respektive lag.

Denna plan redovisar hur Räddningstjänstförbundet planerar och utför tillsyn enligt ovanstående lagar i kommunerna.

1.1 Tillsyn LSO

Förbundets räddningstjänst kontrollerar genom tillsyn att den enskilde uppfyller kraven i LSO. Den enskildes skyldigheter beskrivs i lagens 2 kap. 1-5 §. Tillsyn görs på verksamheter som omfattas av 2-5 §§.

- 2 §: Ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar skall i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.
- 3 §: Ägare av byggnader eller andra anläggningar, där det med hänsyn till risken för brand eller konsekvenserna av brand bör ställas särskilda krav på en kontroll av brandskyddet, skall i skriftlig form lämna en redogörelse för brandskyddet.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB:s) tolkning är att den enskilde skall bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete för att leva upp till kraven i lagen. I vissa anläggningar skall detta dokumenteras skriftligt. Räddningstjänsten bedömer var tillsyn skall ske. Företrädesvis utövas tillsyn på de, av MSB, föreskrivna anläggningar som är skyldiga att inkomma med skriftliga redogörelser för sitt brandskydd.

1.2 Tillsyn på verksamheter enligt LSO 2 kap. 4 §

Länsstyrelsen skall enligt 2 kap. 3 § förordningen om skydd mot olyckor och efter samråd med kommunen, besluta vilka anläggningar som klassificeras som farlig verksamhet enligt LSO 2 kap. 4 §. Vid sådan verksamhet gäller den bestämmelser om varning, underrättelse vid utsläpp av giftiga eller skadliga ämnen och information om olycka. Dessa skyldigheter gäller den vid överhängande fara för olycka. I Emmaboda kommun finns det en verksamhet som är klassat enligt det lägre kravet; Glasma AB. I Torsås kommun finns för närvarande ingen sådan verksamhet.

Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer om skyldigheter vid farlig verksamhet (SRVFS 2004:8) innehåller råd om, och riktlinjer för skyldigheterna vid farlig verksamhet. Kommunens tillsyn bör utföras regelbundet och baseras på riskerna vid anläggningen. Tillsynen över farlig verksamhet enligt LSO bör samordnas med tillsyn enligt annan närliggande lagstiftning som är tillämplig på den aktuella anläggningen, miljöbalken, arbetsmiljölagen, LBE och Seveso (se kapitel [1.4](#)).

Enligt LSO 2 kap. 4-5 § är verksamheten skyldig att:

- i skäligen omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra eller begränsa sådana skador.
- att analysera riskerna för olyckor
- Vid utsläpp av giftiga eller skadliga ämnen underrättas Länsstyrelsen, polisen och kommunen om utsläppet påkallar särskilda åtgärder till skydd för allmänheten. Underrättelse skall också lämnas om det föreligger övertagande fara för ett sådant utsläpp.

Glasma AB använder olika giftiga ämnen i sådan omfattning som regleras i Seveso II-direktivet. Verksamheten berörs av den lägre kravnivån enligt lag (1999:381).

1.3 Tillsyn LBE

Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor reglerar användningen av brandfarliga och explosiva varor. Lagen föreskriver att:

- den som hanterar eller importerar explosiva varor och den som yrkesmässigt eller i större mängd hanterar brandfarliga varor skall ha tillstånd till det
- den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor skall vidta de åtgärder och de försiktighetsmått som behövs för att förhindra brand eller explosion som inte är avsedd och för att förebygga och begränsa skador på liv, hälsa, miljö eller egendom genom brand eller explosion.
- den som bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt denna lag ska utse en eller flera föreståndare för verksamheten. En föreståndare har till uppgift att verka för att verksamheten bedrivs enligt de aktsamhetskrav och med iakttagande av de övriga skyldigheter som följer av lagen eller föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen. Tillståndsmyndigheten ska godkänna föreståndare i tillståndspliktig verksamhet med explosiva varor. Föreståndare i tillståndspliktig verksamhet med brandfarliga varor ska anmälas till tillsynsmyndigheten.
- den som bedriver yrkesmässig verksamhet, i vilken ingår hantering av brandfarliga eller explosiva varor, skall ha den kompetens eller tillgång till den kompetens som behövs med hänsyn till hanteringens omfattning och varornas egenskaper.
- den som bedriver verksamhet, i vilken ingår yrkesmässig hantering av brandfarliga eller explosiva varor, skall se till att det finns tillfredsställande utredning om riskerna för brand eller explosion i verksamheten och om de skador som därvid kan uppkomma.

Enligt LBE § 16 är utövar förbundets räddningstjänst tillsyn av skyldigheterna enligt denna lag. Räddningstjänsten har, som tillsynsmyndighet, rätt att:

- på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen

- få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som används i samband med hanteringen av brandfarliga och explosiva varor och får göra undersökningar och ta prover. För uttaget prov betalas inte ersättning. Polismyndigheten skall lämna det biträde som behövs för tillsynen.
- ta ut en avgift, beslutad av Direktionen, för tillsynsbesök
- meddela de förelägganden och förbud som behövs i enskilda fall för att LBE eller föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen skall efterlevas
- besluta om föreläggande eller förbud får förenas med vite
- om någon underlåter att iaktta vad som har angivits i ett föreläggande eller ett förbud, förordna om rättelse på hans bekostnad. Ett sådant förordnande får ges utan att föreläggande eller förbud meddelats, om tillsynsmyndigheten med hänsyn till risken för allvarliga skador eller av andra särskilda skäl finner att rättelse bör ske utan dröjsmål.

1.4 Seveso II-direktivet

Sverige har genomfört Seveso II-direktivet jämte konventionen om gränsöverskridande effekter av industriolyckor samt ILO-konventionen om förebyggande av stora olyckor till svenska regler. Detta har skett genom samordning av ett flertal lagar och regler. Direktivet efterlevs främst genom lagen (SFS 1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen) med tillhörande förordning (SFS 1999:382).

För räddningstjänstens del är även LSO och LBE tillämpliga. Mellan lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor och miljöbalken har gjorts en stark koppling. Dels är tillståndsplikten samordnad och dels uttrycks tydliga krav på samordning mellan säkerhets- och miljötillsyn.

Räddningstjänstens tillsynsansvar är kraven i LSO och LBE samt för verksamheter i lägre kravnivån, i de fall Länsstyrelsen överlåter tillsynsansvaret, även lag (1999:381). Tillsynen samordnas om möjligt med övriga myndigheter med tillsynsansvar.

De verksamheter som berörs av Seveso-II direktivet är uppdelade i två kravnivåer. I tabellen nedan redovisas de olika tillsynskraven:

Krav-nivåer	Miljöbalken (1)	Seveso (2)	Arbetsmiljölagen (3)	LBE (4)	LSO (5)
Högre	Länsstyrelsen (kan överlåtas till kommunen)	Länsstyrelsen	Arbetsmiljöinspektionen	MSB	Räddningstjänstförbundet Emmaboda-Torsås
	Kommunen	Länsstyrelsen		alternativt	
Lägre	Länsstyrelsen (kan överlåtas till kommunen)	Länsstyrelsen (kan överlåtas till kommunen)		Räddningstjänstförbundet Emmaboda-Torsås (brandfarliga och explosiva varor)	
	Kommunen	Länsstyrelsen (kan överlåtas till kommunen)			
<ol style="list-style-type: none"> Miljöbalken (1998:808) med tillsynsförordning. Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor med tillhörande föreskrifter. Arbetsmiljölagen (1997:1160) med tillhörande föreskrifter. Lag (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor med tillhörande föreskrifter. Lag (2003:778) om skydd mot olyckor med tillhörande föreskrifter. 					

Tabell 1 Tillsynsansvar för Seveso-lagstiftning

2 Riktlinjer för tillsyn i Emmaboda-Torsås

2.1 Återkommande tillsyn

Tillsynen är i första hand en kontroll av resultatet av det systematiska brandskyddsarbete som ägare och nyttjanderättshavares bedriver enligt 2 kap 2 § lagen om skydd mot olyckor. Även efterlevnaden av andra föreskrivna krav för skydd mot brand skall kontrolleras. Tillsyn kan vid behov även utgöras av en kontroll av enskilda tekniska brister eller andra risker i byggnader och verksamheter. Planeringen av prioriterade objekt ses i tabell 2 nedan

Verksamhet	År
Explosiva varor och äldreboenden	2011
Flerbostadshus och mindre industrier	2012
Hotell och vandrarhem	2013
Skolor och större samlingsalar	2014

Tabell 2 Prioritering av tillsynsobjekt

Tillsyn enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor kommer utövas med 1, 2 eller 4 års frist, med möjlighet att förlänga eller förkorta fristerna.

2.2 Skriftlig redogörelse

Räddningstjänstförbundet Emmaboda-Torsås skall som en del i sin tillsynsverksamhet ta emot och hantera de skriftliga redogörelser som lämnas in till räddningstjänsten i enlighet med 2 kap 3 § lagen om skydd mot olyckor. Den skriftliga redogörelsen skall värderas och ska utgöra ett underlag för tillsyn.

De verksamheter som omfattas av kravet på skriftlig redogörelse enligt SRVFS 2003:10 skall lämna in denna till Räddningstjänsten. Även andra verksamheter skall på uppmaning lämna in redogörelse till Räddningstjänsten. De skriftliga redogörelserna skall lämnas in via www.skriftligredogorelse.se.

2.3 Händelsebaserad tillsyn

Vid misstanke om bristande skydd mot olyckor kan tillsynsbesök göras i alla typer av verksamhet. Räddningstjänsten kan göra tillsyner i kommunernas hotell och restaurangverksamheter tillsammans med Polisen, Skatteverket, kommunernas tillståndsenheter och livsmedelsinspektörerna.

Räddningstjänstens insatsrapporter kan ge en fingervisning om områden som har många olyckor. Tillsyn kan vara ett medel att försöka förbättra skyddet i dessa områden. Detta kan gälla geografiska områden men även en viss typ av verksamhet.

2.4 Tematillsyn

För att inte lämna verksamheter som saknar krav på skriftlig redogörelse helt utan stöd kommer varje år tematillsyner att genomföras. I tabell 3 nedan redovisas fyra verksamhetsgrupper som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse av brandskyddet, men ändå förväntas arbeta systematiskt med sitt brandskydd och i vissa fall dokumentera detta. Årtalet visar när tillsyn kommer att genomföras. Uppdagens organisatoriska brister vid tematillsyn kan objektet läggas som ordinarie tills dess att nivån på brandskyddet är godtagbart.

Verksamhet	År
Badplatser och camping	2011
Restauranger och handel	2012
Olycksundersökning - uppföljning	2013
Övriga objekt	2014

Tabell 3 Planering för tematillsyn

2.5 Uppföljning

I tabell 4 redovisas de åtgärder och sanktioner som Räddningstjänstförbundet Emmaboda-Torsås vidtar vid undfallenhet att uppfylla kraven enligt LSO:

Brist	Tid att åtgärda	Kommunens åtgärd
Utebliven skriftlig redogörelse	1 mån	Tillsynsbesök
Upprepad utebliven skriftlig redogörelse	1 mån	Föreläggande
Smärre brister i det systematiska brandskyddsarbetet	3 mån	Förkortad tillsynsfrist. Vid behov, krav på ny skriftlig redogörelse
Allvarliga brister i det systematiska brandskyddsarbetet	3 mån	Tillsynsbesök
Kvarstående brister i det systematiska brandskyddsarbetet	3 mån	Föreläggande

Tabell 4 Åtgärder och sanktioner

2.6 Avgifter

Enligt 5 kap 4 § LSO har kommunen rätt att ta ut en avgift för tillsynsbesök. Räddningstjänstförbundet Emmaboda-Torsås har för avsikt att timdebitera den tid som tillsynsbesöken tar. Detta med förhoppningen att de verksamheter som har ett bra skydd får

korta besök och därmed lägre kostnader för tillsyn. Avgiften skall om möjligt vara lika inom Kalmar län.

Under 2010 kommer 609 kr tas ut i avgift per timme för tillsyn.
Taxan är beslutad i Direktionen och indexregleras årligen.

3 Personal och kompetens

Den personal i Räddningstjänstförbundet Emmaboda-Torsås som kommer att genomföra tillsyner i kommunerna redovisas i tabell 5.

Befattning	Antal tjänster	Tillsyn	Kompetens
Stf räddningschef	1	LSO + LBE	Räddningsverkets utbildning förebyggande för brandmästare eller Tillsyn B
Brandingenjör	1	LSO + LBE	MSB:s påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer
Räddningschef	1	LSO + LBE	Räddningsverkets utbildning förebyggande för brandmästare eller Tillsyn B

Tabell 5 Personal och kompetens för tillsyn

5. Referenser

- Lag (2003:778) om skydd mot olyckor
- Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor
- Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor
- Förordning (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor
- Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor
- Förordning(1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor
- Statens räddningsverks föreskrifter om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (SRVFS 1999:5)
- Statens räddningsverks föreskrifter om skriftlig redogörelse för brandskyddet (SRVFS 2003:10)
- Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer om systematiskt brandskyddsarbete (SRVFS 2004:3)
- Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer om skriftlig redogörelse för brandskyddet (SRVFS 2004:4)
- Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer om skyldigheter vid farlig verksamhet (SRVFS 2004:8)